

Żuk, Tadeusz

Badania naukowe i współpraca z przemysłem

Notatki Płockie 22/5-93, 22-23

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wykonana adaptacja pomieszczeń Ośrodka. Przystosowano wówczas jedną z sal wykładowych do roli studia telewizyjnego. Od momentu powstania Rady czyniono również zabiegi w celu uzyskania aparatury telewizji studyjnej umożliwiającej tworzenie audycji telewizyjnych. Aparaturę takową Ośrodek nieodpłatnie przejął w styczniu 1974 r. z Komitetu ds. Radia i Telewizji. Ponieważ w maju 1974 roku zakupiono również dwa magnetowidy MTV 10 produkcji ZR „Kacprzaka”, przeto można uznać, że w tym okresie Ośrodek uzyskał zdolność emisyjną (w zakresie technicznych możliwości realizacji i rozpowszechnienia teleaudycji).

Z dniem 1 czerwca 1974 r. po raz pierwszy

w okresie istnienia Ośrodka został mianowany jego kierownik. Stanowisko to objął mgr inż. Mariusz Portalski, który poprzednio był pracownikiem naukowo-dydaktycznym na Oddziale Mechanicznym Filii PW i współuczestniczył we wszystkich pracach Ośrodka od momentu jego powstania. W czerwcu 1974 r. otrzymali również nominacje z rąk Rektora PW członkowie drugiej kadencji Rady Ośrodka. Przewodniczącym RO został Prorektor PW ds. Filii w Płocku doc. dr inż. Andrzej Bukowski.

Powyższe posunięcia pozwoliły na rozpoczęcie w roku akademickim 1974/75 regularnej działalności Ośrodka w zakresie wdrażania telewizyjnych środków przekazu do procesu kształcenia.

TADEUSZ ŻUK

Badania naukowe i współpraca z przemysłem

W pierwszym okresie działalności Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku przeważała praca dydaktyczna. Jednak z każdym rokiem coraz bardziej zdawano sobie sprawę z tego, iż działalność wyższej uczelni nie może ograniczać się tylko do nauczania i wychowywania. Chcąc zachować wysoki poziom, uczelnia musi równoległe prowadzić działalność naukową; uczelnia zaś techniczna — także działalność dla przemysłu, polegającą na wykonywaniu zleconych badań i projektów. Uczelnia jedynie wtedy może prawidłowo funkcjonować, jeśli między tymi kierunkami działalności zachowane są właściwe proporcje. Każde ich zachwianie prowadzi w konsekwencji do obniżenia poziomu uczelni i poziomu wiedzy jej absolwentów.

Tak więc już od pierwszych lat powstania władze płockiej uczelni, organizacja partyjna, związkowa i cała kadra nauczająca coraz silniej domagały się stworzenia odpowiednich warunków laboratoryjnych i odpowiednich bodźców dla zintensyfikowania pracy naukowo-badawczej. Pracy, którą prowadzono by w oparciu o potencjał płockiego przemysłu i która służyłaby jego potrzebom.

Wytyczną w działalności na odcinku badań naukowych i współpracy z przemysłem stała się Uchwała VI Zjazdu PZPR, która m. in. stwierdzała: „Nauka powinna być jednym z głównych czynników kształtujących oblicze naszego kraju. Jej rozwój musi odpowiadać dzisiejszym i przyszłym potrzebom społeczeństwa socjalistycznego w dziedzinie gospodarki, kultury, oświaty i warunków życia człowieka”.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia, starano się uformować tak kierunki działania, aby pozwalały na optymalne powiązanie wszelkich poczynań w dziedzinie badań naukowych ze środowiskiem przemysłowym regionu płockiego. Wśród podstawowych kierunków działania szczególna uwaga została zwrócona na:

- stopniowe rozszerzanie współpracy z kluczowymi zakładami przemysłu płockiego przez zawieranie wieloletnich, dwustronnych umów;
- wzrost ilości i wartości tematów naukowo-badawczych, które zapewniłyby właściwy rozwój naukowy młodej kadry dydaktycznej Filii PW w Płocku;
- pełniejsze włączenie potencjału badawczego Uczelni w realizację zadań zmierzających do rozwoju postępu technicznego i badań naukowych w środowisku płockim.

Realizacja powyższych kierunków działalności w minionym X-leciu przebiegała pomyślnie. Wyrazem tego są dwustronne umowy dotyczące zasad współpracy badawczej, wdrożeniowej i dydaktycznej (tabl. 1).

Oprócz umów wieloletnich podanych w tablicy 1 aktualnie poszczególne Instytuty Filii PW w Płocku współpracują z 26 innymi instytucjami z całego kraju (przeważnie z placówkami o charakterze naukowo-badawczym), prowadząc łącznie 50 tematów, z których:

- 8 tematów dotyczy problemów rządowych;
- 14 tematów dotyczy problemów węzłowych;
- 21 tematów dotyczy problemów resortowych i branżowych;

Tabl. 1. Zestawienie zawartych umów o wieloletniej współpracy

Lp.	Nazwa przedsiębiorstwa	Rok zawarcia umowy
1	Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne	1973
2	Przedsiębiorstwo Instalacji Przemysłowych „INSTAL”	1974
3	Fabryka Maszyn Żniwnych z OBR — MŻ	1974
4	Płockie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych „MOSTY”	1975
5	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „IZOKOR - INSTAL”	1975
6	FSO w ramach umowy generalnej z PW	1976
7	Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych i Transformatorów „EMIT” w Żychlinie	1977

— 7 tematów o charakterze usługowym (przeważnie dotyczą budowy stanowisk naukowo-dydaktycznych).

W odniesieniu do minionego X-lecia istnienia Filii, rozwój ilościowy i wartościowy prowadzonych badań naukowych oraz współpracy z przemysłem przedstawia tabl. 2.

Z danych zawartych w tabl. 2 wynika, że w minionym X-leciu zrealizowanych zostanie 208 tematów o charakterze naukowo-badawczym i 251 tematów naukowo-usługowych za ogólną sumę 62.622,3 tys. złotych. Dało to możliwość uczestniczenia kadrze dydaktyczno-naukowej Filii w rozwiązywaniu bardzo szerokiego wachlarza problemów techniczno-naukowych, których potrzebę zgłasza płocki przemysł i współpracujące z nim ośrodki naukowo-badawcze całego kraju. W zamian zakłady, z którymi zawarto wieloletnie umowy o współpracy, partycypują w rozwoju bazy materialnej poszczególnych jednostek organizacyjnych Filii. Przykładem tej współpracy może być udział pracowników naukowo-dydaktycznych Filii w badaniach nad technologią i montażem „wielkiej płyty”, ulepszeniem instalacji poli-propylenu, badaniach dotyczących trwałości i niezawodności kombajnów zbożowych „Bizon”, itp. W zamian np. MZRiP wyposażyły całkowicie Laboratorium Chemii, a PPIP „INSTAL” zakupiło poważną część wyposażenia Laboratorium Inżynierii Sanitarnej. Owocem tak prowadzonej współpracy są miliony zaoszczędzonych złotych, wprowadzenie wielu nowych technologii i wyników z badań oraz liczne patenty i publikacje naukowe.

Duże korzyści ze współpracy uczelni z przemysłem płynęły przede wszystkim dla dydaktyki. Wiele tematów prac przejściowych i dyplomowych czerpano z realnych zagadnień produkcyjnych, co z kolei dawało studentom lepsze przygotowanie do zawodu. Prototypy i urządzenia służące najpierw do wykonywania zleconych prac badawczych przeważnie zostawały później w uczelni i służyły studentom do ćwiczeń laboratoryjnych, a część środków

Tabl. 2. Dynamika rozwoju badań naukowych i współpracy z przemysłem przez Filie PW w Płocku

Lp.	Rok	Ilość tematów		Wartość prac w tys. zł
		NB	NU	
1	1968	1	4	614,8
2	1969	1	5	670,9
3	1970	12	17	1.827,5
4	1971	10	25	1.600,0
5	1972	20	28	2.791,4
6	1973	37	36	4.736,1
7	1974	16	64	3.861,2
8	1975	30	52	12.539,0
9	1976	38	13	13.981,4
10	1977	43	7	15.000,0 ¹⁾
		208	251	62.622,3

¹⁾ Przewidywane wykonanie.

finansowych zdobytych dzięki prowadzonym badaniom przeznaczono na zakup pomocy dydaktycznych.

Oceniając działalność Filii PW na odcinku badań naukowych i współpracy z przemysłem można postawić pewne zamierzenia do pracy w najbliższym okresie. Zamierzenia te powinny dotyczyć przede wszystkim:

- opracowania przez Instytut Filii PW wieloletnich planów badań naukowych i współpracy z przemysłem. Plany te powinny uwzględniać specjalizację naukową danego Instytutu oraz powinny ustalać kierunki preferowane;
- przy realizacji prac naukowo-badawczych tworzenia zespołów mieszanych, składających się z pracowników naukowo-dydaktycznych danego Instytutu i pracowników inżynierijno-technicznych zleceniodawcy;
- dążenia, aby przedstawiciele poszczególnych Instytutów Filii w większym stopniu niż dotychczas brali udział w ustalaniu planów prac badawczo-rozwojowych branżowych jednostek przemysłu województwa płockiego;
- udostępniania w większym stopniu przez zakłady przemysłowe aparatury kontrolno-pomiarowej, szczególnie specjalistycznej, do prowadzonych prac badawczych, a także udzielania pomocy finansowej na zakup maszyn i urządzeń do wspólnego wykorzystania przy prowadzonych pracach naukowo-badawczych;
- stworzenia lepszych warunków studentom Filii w odbywaniu praktyk specjalistycznych i przeddyplomowych oraz umożliwienia w większym stopniu podejmowania prac dyplomowych o tematach wcześniej uzgodnionych z zakładami pracy;
- dążenia, aby uzyskane wyniki z prac naukowo-badawczych rozpowszechniane były w formie publikacji na łamach specjalistycznych czasopism oraz przekazywane do publicznej wiadomości przez środki masowego przekazu województwa płockiego.